

GAZETA ARADULUI

ZIAR COTIDIAN NAȚIONAL INDEPENDENT.

Abonamentul pe un an Lei 200, pe jumătate de an Lei 100, pe trei luni Lei 60.

◆ 6 pagini 6 ◆

Redacția și administrația:
Bulev. Reg. Maria No. 21.

Procedee nepatriotice.

Am vorbit într'un număr trecut, despre niște pretinse documente, publicate în ziare de către un deputat ardelean și din care se intenționa să se scoată cu ori ce preț ideea că în urma unei convenții secrete existente între Franța și Ungaria, un război, un nou război sângeros între români și între unguri nu ar mai fi de cât o chestie de timp.

Am ținut să arătăm greșala ce se face publicându-se astfel de lucruri, ce fără a fi în vre-o legătură logică și directă cu împrejurările actuale, nu pot duce la alt rezultat de cât la acela de a se arunca germenul neîncrederei în opinia publică și a se crea temeri copilărești și neîndreptățite.

Asemenea procedee sunt nepatriotice, pentru că ele nu au în vedere necesitatea pe care țara o are de ordine și liniște și sunt și periculoase, pentru motivul, că din cauza unei dorinți neînfrânate de reclamă se pun în circulație zvonuri de natură să alarmeze spiritul public și să dea naștere, prin gurile răuvoitorilor națiunii la nelioiale și răutăcioase comentarii.

Dreptatea felului nostru de a gândi a fost pusă de alături imediat în evidență de faptul că ministrul Franței la București, a dat imediat o desmințire drastică, prin care să arată că în urma ratificării tratatului dela Trianon nu mai poate interveni nici o modificare favorabilă națiunilor învinse și vinovate de desfructuarea războiului european.

Această desmințire a ministrului Franței, la București, a venit la vreme pentru a pune stavilă zvonurilor puse în circulație și a arăta câtă dorință de reclamă personală se ascunde în rândurile asemenea natură.

Avem satisfacția să constatăm că la desmințirea cu caracter oficial din partea Franței se adaugă o altă desmințire, aceea a ministrului Ungariei la București care, a prezentat zilele trecute M. S. Regelui scrisorile de acreditare.

Ministrul Ungariei în capitală, avea să îndoiială mai înainte de toate datorită că a expune vederile guvernului său cu privire la niște zvonuri ce angajau atât de mult prestigiul și loialitatea acestuia din urmă.

Plecând dela acest punct de vedere în înțelegerea datoriei sale ministrul Ungariei a declarat unui ziarist bucureștean

că singura sa preocupare de aici înainte va fi să facă să se stabilească între România și Ungaria relații cât mai prietenești.

În momentul când se aruncă în mod atâta de greșit ideea posibilității unui viitor conflict româno-ungar, ministrul Ungariei spune că Ungaria este hotărâtă mai mult ca ori când să respecte angajamentele luate întru cât numai prin loialitate și bună credință se poate îndrepta greșele trecutului pentru a se ajunge la armonie între popoare.

La această convingere, spune ministrul Ungariei, a ajuns și D-sa, constatând apropierea ce era menită să se stabilească între cele două țări din cauza condițiilor geografice și economice și în vederea creerii unei existențe liniștite în baza căreia atât România cât și Ungaria să poată se ocupa în rândul națiunilor europene, locul ce li se cuvine.

Ca o întărire a tuturor acestor păreri și declarații ministrul Ungariei a desmințit la rândul său categoric ori ce legătură și ori ce convenție între Franța și Ungaria, aprobând desmințirea legății franceze, dată în același sens.

Telegramele sosite din Franța arată că presa de acolo, și în special cea pariziană, care a aflat de presupusa convenție din informațiile primite din Ungaria, discutând probabilitățile convenției, înfățișează ca o monstruoasă ori ce tendință s'ar atribui Franței glorioasă și învingătoare, în sensul unei hotărâri a acesteia de a servi interese vinovate, în dauna aliaților săi.

Această concepție a presei franceze despre cinste și despre sentimentul de răspundere în politica internațională nu poate decât să ne bucure și tot deodată să ne servească drept exemplu de aici înainte de modul cum trebuie să privim chestiunile ce ating de aproape interesele naționale.

Pacea separată germano-americană.

Washington. Reprezentanții Antantei pe lângă guvernul din Washington, au adresat acestuia o notă colectivă, întrebând dacă pot să afle din sursă autorizată relații asupra intențiilor Americii de a încheia pace separată cu Germania.

Guvernul american a răspuns categoric, că hotărârea lui nestrămutată este, de a încheia pacea separată cu Germania și că în acest scop, tratativele germano-americane se vor începe în curând.

(„Ag. Damian.“)

Titluri și pretențiuni.

Intr'un număr trecut am arătat, cu o citație dintr'un ziar maghiar, cum înțelege o parte din presa ungară din Ardeal să judece și să interpreteze legile votate de parlamentul românesc.

Vorbind despre votarea legii în baza căreia avocații din vechiul regat dobândesc dreptul de a pleda în teritoriile alipite, ziarul în chestiune își exprimă părerea că această facultate de a pleda nu trebuie să fie acordată de cât cu băgare de seamă, acolo unde titlurile de doctor și de avocat, aveau o atât de mare însemnătate.

Raționamentul ziarului maghiar ar putea să te facă în primul rând, să surâzi cu o deosebită satisfacție, dacă în afară de toiu plin de vanitate al afirmației, nu s'ar constata în modul cum este formulată o adâncă părere de rău, cu privire la vremurile de altă dată, când ungurii aveau impresia grație mijloacelor lor de conducere și de opresiune, că ei erau singurii juriști și avocați.

Luminile autorizate ce vin din vechiul regat și întreaga operă de unificare plănuită, în care intră și aceea juridică nu poate conveni, de sigur presei maghiare, obișnuită să reflecte dorințele și aspirațiile de altă dată, când titlurile goale, țineau loc de pricepere și de știință.

Astfel cum se intenționează să se facă reorganizarea universităților în teritoriile alipite, în vederea deplinei unități sufletești și culturale și astfel cum au fost realizate primele începuturi, se vede ușor ce-i principiul cel mare și ideea reformatoare stă în concepția de muncă rodnică și inteligentă și în evitarea tuturor formelor și titulaturilor de prisos.

Doctorii maghiari nemulțumiți, trecuți în Budapesta, pot să influențeze, de peste graniță, presa maghiară ardeleană, în sensul de a o face să se opue ori cărei reforme culturale înalte și menite să folosească chiar minorităților. Or care ar fi acele protestări, și cu concursul întregii opinii publice românești, ministerele de resort, vor căuta să se desăvârșească opera culturală, conform devisei, cât mai multe merite și cât mai puține pretenții, cât mai mulți oameni de drept, dar cât mai puține titluri, pompoase și copilărești cărora nu le-ar corespunde cunoștinți reale și o reală pregătire.

În această dreaptă, examinarea a chestiunii avem toate probele că atât opinia publică din vechiul regat cât și opiniunea publică ardeleană sunt cu noi.

Insemnări de politică internă.

O parte din presa care prin închiderea parlamentului a rămas deocamdată lipsită de știri politice și care socotește ca ase menea știri trebuiesc să apară în coloanele ziarelor pentru a nu lăsa goale rubricile știrilor politice, caută un subiect de exploatat în faptul amânării plecării suveranilor căutând să puee această amânare în legătură cu unele schimbări de ordin politic ce se încearcă să se arate ca probabile.

Odată pusă chestiunea în acest fel e natural, că presa de care verbeam mai sus să facă un prilej de comentarii pe cât de variate, pe atât de fanteziste din audiențele oamenilor politici, la Suveran deși acele audiențe au cu totul o altă țintă de cât acela ce li-se atribuie.

Cu toate acestea este foarte explicabil ca șefii de partide și oamenii politici de seamă să fie consultați de Suveran, în urma închiderii corpurilor legiuitoare, cu privire la opera înfăptuită de parlament cum și relativ la aceea ce se așteaptă la toamnă, pe urma activității parlamentului.

Aceste audiențe ale șefilor de partide la Suveran dau putință M. Sale să se orienteze perfect cu privire la toate ideile și părerile opiniunii publice cum și la tot ceea ce să judecă și să comentează în organizațiunile politice.

Această explicație e atât de naturală în cât n'ar mai fi nevoie să se caute întârzierea cu câteva zile a plecării Suveranilor într-o direcție unde nu există nici o probabilitate că poate să se afle adevărul.

Intr'un comunicat dat de comitetul central al partidului țărănesc unitar, să aproba actul retragerii din parlament și să hotărâște excluderea din partid a acelor țărăniști cari ca d-nii Iclozan și Heredeu au făcut opinii separate.

Hotărârea comitetului central, proclamă partidul țărănist unitar, alege pe d. Lupu în comitetul executiv al partidului și propune mijloace serioase de reorganizare și de întărire a partidului și aceasta prin dezvoltarea unei largi activități de solidaritate.

Această decizie a comitetului central cu privire la solidaritatea partidului se bazează, natural, în primul rând, pe faptul că s'a reușit să se realizeze fuziunea cu țărăniștii basarabeni.

Considerând însă anumite evenimente politice și anumite atitudini de ordin național ce nu au fost încă uitate și cunoscând mai ales impulsivitatea țărăniștilor vechiului regat, ne vine foarte greu să credem că unirea făcută astăzi cu atâta alaiu nu va ajunge mai târziu un prilej de certuri și de desbinări cu privire la persoana dlui Stere.

Intreaga presă a discutat punctul acesta de vedere, recunoscând că poziția dlui Stere în rândurile țărăniștilor nu poate să fie decât ciudată într'u cât în marele evenimente cari au angajat sufletul național d-sa a fost de părere cu totul contrarie aceleia a țărănilor plecați pe front.

În ceiace privește pe d. Dr. Lupu, socialistul sui generis, ne domerim și mai puțin de rostul d-sale într'un partid care ar trebui să rămăe, prin origina lui, departe de orice idei de revendicare violentă, adică departe de idealurile sociale binecunoscute ale d-rului Lupu.

Știri din streinătate

Paris. — La Chateau-Thierry s'au făcut mari serbări pentru aniversarea celui de-al treilea centenar al nașterii marelui fabulist francez La Fontaine. Orașul Chateau-Thierry este locul său natal.

Budapesta. — Președintele Băncii Naționale Ungare Popovits și vicepreședintele Papp au prestat jurământul în nouile lor funcțiuni. Organizația băncii se va termina în curând.

Praga. — Ziarul „Prager Presse” spune că în timp ce primul ministru jugoslav Pasici se va afla la băi la Marienbad, d. Take Ionescu se va afla la Carlsbad, și se prevede o întrevvedere între aceștia doi și d. Beneș.

Lisabona. — Ceferiștii portughezi s'au pus în grevă.

Praga. — Facultatea pentru studiile ziaristice, creiată pe lângă universitatea din Praga s'a deschis, începând o serie de cursuri pentru viitorii gazetari.

Riga. — Delegația bolșevică venită la Riga desminte în mod oficial știrile ziarelor, cari spuneau că Rusia mobilizează cu gând de a ataca Polonia și țările baltice.

Helsingfors. — La 28 cor. este vorba să se ție o conferință la care să ia parte Polonia, Finlanda, Estonia și Letonia, ca să stabilească politica pe care trebuie să o ducă în viitor Țările Baltice, față de Rusia amenințătoare.

Varșovia. — Archiepiscopul Lezinski s'a întors în Polonia, din Rusia unde fusese multă vreme închis în temniță. La gară i s'a făcut o primire grandioasă, iar președintele republicii i-a venit într'u întâmpinare.

München. — S'a fondat o societate de propagandă naționalistă intitulată „In contra rușinei negre”. Această societate a căpătat permisia guvernului de a face chetă în toată Bavaria, ca să-și strângă capital pentru propagandă.

Madrid. — Din cauza secetei, mai multe sate au rămas fără apă, căci au secat fântânile. În mai multe centre industriale, unde mașinile mergeau cu forța apei, râurile au secat, iar fabricile au fost silit să închidă. Termometrul a atins pe alocurea 39 grade.

Paris. — Un acord comercial a fost semnat între Franța și Finlanda.

Paris. — La 31 August, Germania urmează să plătească un miliard în aur. Odată făcută și această plată, ea nu va mai avea să dea anul acesta nimic în bani, ci numai produse de manufactură și materii prime.

Budapesta. — În procesul asasinatului contelui Tisza, s'a dat o ordonanță de neurmărire pentru fostul prim-ministru Stefan Friedrich.

Scăderea mărcii poloneze.

Un mare bancher a spus că scăderea mărcii poloneze este pur și simplu artificială. „Polonia a spus el, este o țară care are de toate: toate produsele agricole necesare sunt acolo din abundență, iar industria sa, merge cu pași mari înainte. Schimbul polonez, se va ameliora prin sine însuși, căci Polonia a fost învingătoare în două războaie, posedă 400.000 hectare din cele mai fertile terenuri din lume, cari anul acesta au fost puse în întregime în valoare, astfel că, la iarnă Polonia nu va mai importa cereale și nici alte produse agricole.

În ceiace privește exportul Poloniei, el s'a mărit mult în 1921, iar petrolul, lemnul și cimentul polonez, joacă un rol important pe piețele streine. Scăderea actuală a mărcii poloneze, pare că a ajuns punctul culminant, și nu este produsă decât de un fenomen artificial, dar care este trecător.”

Despăgubirile către Ungaria.

Declarațiile dlui T. Ionescu.

Referitor la această chestiune d. ministru de externe a făcut următoarele declarațiuni:

„Chestiunea așa zisei hotărâri dată contra României pentru a plăti 54 de miliarde Ungariei nu se prezintă așa cum o arată ziarele alarmiste.

În urma șederii armatei române în Ungaria și rechiziției făcute de dânsa, ungurii formulat plângeri, pe cari unii le-au prețuit miliarde iar ministrul de finanțe al Ungariei Hegedüs — 102 miliarde.

Oricine înțelege că asemenea prețuri s'au fantastice; cu atât mai mult cu cât noi prețuim dem că tot ce s'a făcut de noi în Ungaria fost făcut pe baza dreptului beligerantului asupra prăzii de război.

Că noi am fost beligeranți și că avem dreptul la prada de războiu — s'a recunoscut prin tratatul de Trianon în art. 181, printr'u alineat inserat după insistențele marelui mareșal Foch a cărui amicitie pentru România nu desminte niciodată.

Articolul 181 zice categoric că, comisia de reparațiuni are să judece și cele întâmplătoare ocazia operațiunilor militare posterioare date de 3 Noembrie 1918, adică tocmai operațiunile armatei române.

Chestiunea rămâne deci întreagă înaintea comisiei de reparațiuni din Paris — și România va ști să se apere referitor la chestiunea datoriei de războiu a fostului imperiu austro-ungar.

D. Take Ionescu a declarat că chestiunea nu este încă rezolvată. În acest moment abia discută asupra criteriilor, după cari urmează să se stabilească modalitățile de evaluare și repartitie între state.

Sunt în discuție 3 criterii: 1) evaluarea după suprafața teritoriului reintrat în stăpânirea popoarelor eliberate; 2) după cifra populației; 3) după suma totală a impozitelor aferente teritoriilor alipite.

Statut pentru Fiume

Ziarul roman *Messaggero* află că într'o reuniune la care a luat parte Președintele Consiliului Bonomi, Belia Toretta, Ministrul de externe și mai mulți înalți funcționari dela acest ministru, s'a examinat cu de-amănunțu chestiunea orașului Fiume și aplicarea tratatului dela Rapallo.

Pentru Fiume, guvernul italian și-a propus reia discuția cu guvernul din Belgrad, în vederea constituirii unui consorțiu pentru gestionarea portului, și să poată să se cadă de acord cu Jugoslavia ca acordul acesta să aibă o durată mai lungă de doisprezece ani.

În ceiace privește portul Baros, cabinetul italian ar dori să rezolve această chestiune în fel ca tot comerțul Jugoslaviei să graviteze mai asupra portului Fiume.

S'a vorbit și de acordarea unui impozit orașului Fiume și de favorizarea stării sale economice, precum și de ridicarea industriei sale.

Pentru Dalmația, cabinetul Bonomi ar dori să obție dela Jugoslavia drepturi pentru minoritățile etnice italiene și să hotărască măsurile economice cari ar putea asigura prosperitatea orașului Zara.

Buletin extern.

Curățirea teritoriilor nordice și orientale ale Siberiei de trupele bolșeviste continuă.

În ultimele zile armatele Japoneze au înaintat aproape cincisute de km. și au reinstalat pretutindeni vechile autorități constituționale ale Rusiei.

Nouii trupe de infanterie și artilerie, au fost îndreptate în ultimul timp din Tokio spre Siberia.

Muncitorimea japoneză socialistă și comunistă a organizat la 21 Iulie o mare demonstrație contra guvernului, cerând ca toate trupele japoneze din Siberia să fie retrase și în special se pretindea evacuarea portului și orasului Wladiwostok.

Comuniștii japonezi manifestanți, s'au dedat în Tokio la acte de teroare, ceea ce a silit guvernul să împrăștie muncitorimea cu focuri de armă.

În portul Cadix, din Spania s'au descoperit izele unui întins complot comunist, îndreptat contra autorităților și guvernului.

Un vas bolșevic, venit în acest port sub culorile Mării Britanii; a adus cu sine numeroase lăzi în care se spunea că se află haine și stofe engleze. Spărgându-se una dintre lăzi, în cursul descărcării, din ladă au eșit la iveală arme și muniții.

Ancheta a constatat, că în celelalte lăzi, se aflau de asemenea muniții, arme și bani.

Vasul rusesc a părăsit portul. Poliția spaniolă a deschis cercetări în toată țara pentru descoperirea celor implicați în complot. Au fost arestate mai multe mii de persoane.

Presa franceză se ocupă pe larg cu mișcarea revoluționară, care a izbucnit concomitent în Indii, Arabia și Egipt, în contra englezilor și arată că în timp ce propagandiștii curentului revoluționar din Indii, sunt aproape exclusiv ruși, aceia din Arabia și Egipt sunt musulmani, kemaliști și agenți ai guvernului din Berlin.

Guvernul britanic, a adresat în aceste chestiune zilele trecute o notă energică guvernului german, cerând acestuia să suprimă orice propagandă contra Angliei în coloniile acesteia din Asia și Africa, sub amenințarea unor severe măsuri de rigoare contra Germaniei.

Presa irlandeză constată cu satisfacție, că printre rezultatele obținute de d. De Valera la Londra se numără și eliberarea din temnițele engleze a 18 dintre cei mai vajnici luptători pentru cauza națională a Irlandei.

Primirea acestor eliberați a fost atât la Dublin cât și în celelalte orașe ale Irlandei, triumfală.

Tratatul dintre marile puteri ale Antantei și guvernul din Viena, pentru refacerea industriei, economiei și finanțelor acestei țări, deși se urmează de aproape un an, rezultatul lor este abia cu ceva mai mult decât nul.

Prietenii Austriei germane, din Lige Popoarelor au întocmit acum un nou plan de ajutorare a republicii austriece, luând în combinație toate statele constituționale ale Europei, precum și o mare parte a statelor americane.

Parlamentul austriac a luat la cunoștință cu entuziasm aceasta știre ce i-s'a anunțat prin ministrul de externe.

Ofensiva grecească progresa cu aceiași pași gigantici ca și până acum.

Cercurile militare grecești afirmă, că trupele elene vor putea să atace Angora, cel mult peste 10 zile.

Rezistența kemaliștilor a dispărut pe toată întinderea frontului.

Regele Constantin a sosit la M. C. G. și a distribuit comandanților și soldaților numeroase decorații.

Depresiunea populației turcești din Constantinopol este completă.

Un scandal enorm într'un parlament.

Se telegrafează din Varșovia:

În parlamentul din Kovno, s'a petrecut un scandal, cum nu s'a mai pomenit în lume.

În timpul unei din ultimele ședințe, deputatul Gavanukas, delegatul lituan la Societatea Națiunilor, a dat citire raportului pe care deputații polonezi din Parlamentul din Kovno l'au adresat Societății Națiunilor, prin care protestau contra persecuțiilor la cari sunt supuși polonezii cari locuiesc pe teritoriul Statului Kovno.

Citirea acestui raport a infuriat în așa de mare grad pe deputații lituani, încât și-au uitat de ei, și s'au repezit cu cuțitele, la deputații polonezi. Mai mulți deputați polonezi, între cari se numără preotul Lunsă, și deputații Grajenski și Smilewski au fost grav răniți.

Deputatul Smilewski, călcat în picioare și rănit cu cuțitul, a fost scos fără cunoștință din sala de ședințe.

După ce ordinea s'a mai restabilit puțin, deputații Slezewicius și Killpowici s'au urcat la tribună și au pronunțat un violent rechizitoriu contra deputaților polonezi cari au îndrăsnit să aducă în fața tribunalului S. N. afaceri cari privesc Statul Lituan și-au amenințat cu represalii și masacre de cari nu se vor putea apăra prin imunitatea parlamentară.

Deputații polonezi, au trimis o scrisoare deschisă alegătorilor din colegiile lor, prin care le spune că sunt în imposibilitate să-și mai exercite funcțiunile lor.

Circulară.

Cătră toate organele Căilor Ferate Române.

Direcția generală a C. F. R. ne trimite următoarele:

„Să aduce la cunoștință generală că Etelka Mézáros învățătoare diurnistă dela școala primară a administrației C. F. R. din Oravița, pentru faptul că a lucrat intenționat în contra interesului Statului și anume:

- 1) a infiltrat în elevii școlii iubire și dragoste pentru Ungaria, ură și dispreț pentru România;
- 2) că elevii după 2 ani de dominațiune română nu cunosc decât literile române;
- 3) pentru sărbătorirea zilei de 15 Martie cea mai mare și națională maghiară, a conceput elevii;
- 4) a schimbat textul Imnului Regal în modul următor: „Intinde a Ta mână pe țara Ungară“ în loc de „Română“;
- 5) a decorat biblioteca cu tricolor maghiar;

Conform Art. 228 alineatul h) din Instrucțiunea de personal pe ziua de 1 Iulie cor. este revocată din serviciu și numai poate fi reprimată în administrația C. F. R.“

Prospect.

Școala profesională de fete a Societății Doamnelor Române din Arad.

Str. I. C. Brătianu 9.

Inscrierile se fac dela 1—8 Septembrie.

Cursurile anul acesta se vor deschide la 10 Septembrie 1921.

Școala va avea anul acesta următoarele clase: cl. I, cl. II, cl. III, cl. V și cl. VI. Elevele urmează studii regulate din L. Română, L. Franceză, Religie, Istorie, Geografie, Aritmetică, Comerciale, Ist. Naturală, Higienă, Educație, Gimnastică (cu maestră specialistă adusă anul acesta), Caligrafie și Desemn.

Lucrul de mână în toată după amiaza. — Pentru lucrul de mână elevele se pot specializa în rufărie (albituri) sau croitorie (haine) sau țesătorie. Școala având ateliere cu maestre specialiste de fiecare atelier.

Elevele care doresc pot lua lecții de piano și oare în plus de cele obligatorii de franceza cu guvernante institutului adusă anul acesta care este franceză.

Pentru internat condițiunile de plată sunt: Taxa de înscriere 50 (cincizeci lei) iar taxa de internat 1800 lei plătitibile în două rate anticipate. Elevele externe plătesc 50 lei înscrierea și 50 lei didactru lunar.

Afară de aceasta elevele interne trebuie să aducă următoarele alimente 6 kgr. săpun de rufe, 100 kgr. cartofi, 40 kgr. făină albă, 80 kgr. făină de pită, 14 kgr. unsoare, 100 ouă, 10 kgr. zahăr și 5 kgr. linte.

Albiturile necesare unei eleve interne sunt: 6 cămăși de zi, 6 perechi pantaloni, 6 cămăși de noapte, 6 perechi ciorapi, 6 ștergare, 12 baste, 3 cearșafuri de plapomă, 3 cearșafuri de pat, 6 fețe de perină, 2 acoperitori de pat albe curate, 1 față de masă cu 3 servete albe, 3 cârpe de bucătărie, 3 cârpe de praf, 2 șorturi albe cu mâneci, 1 șort colorat de gospodărie și 1 șort negru cu mâneci, 1 pereche pantofi, 2 perechi ghete negre, palton și jachetă neagră, pălărie de iarnă și de vară după forma școlii negre, rochie de uniformă neagră forma matroză, 1 saltea, 1 plapomă, 2 perne, perie de cap, perie de haine, 1 perie de ghete, 1-perie de dinți și praf, peptene rar și des, săpun, cremă de ghete.

Toate hainele și albiturile iscălite cu numele întreg.

Iar acuzațiile Prințului Windischgrätz.

Partidul independent ungar a hotărât să se adreseze direct domnului Clemenceau, care în timpul războiului a fost prim ministru în Franța, și să-l întrebe întru cât sunt adevărate acuzațiile Prințului Windischgrätz contra contelui Károlyi, care, după cum am mai scris noi și în alte rânduri, a fost acuzat de Prinț că spre sfârșitul războiului mandial, și-a trădat țara.

Partidul independent ungar a scris o scrisoare în acest sens d-lui Clemenceau, iar contele Batyányi președintele partidului independent, a rugat pe șeful misiunii franceze domnul Fonchat, să trimită această scrisoare.

Congresul internațional al muncii.

Londra — Comitetul executiv al muncitorimii engleze a luat hotărârea să convoace pentru toamnă la Londra pe reprezentanții tuturor organizațiilor muncitorești din lume, pentru a stabili principiile fundamentale internaționalei IV. („Ag. Damian“)

INFORMAȚIUNI.

— Societatea Industrială a Sașilor din Brașov a organizat la începutul anului acesta cursuri de limba română, de câte șase luni, sub conducerea profesorului Teutsch.

Întâiul curs a fost încheiat zilele acestea, constatându-se progrese frumoase în citire, în scris și conversație românească.

Cursul a fost bine frecventat.

Se observă multă bunăvoință chiar și la sașii de o vârstă mai înaintată.

Un al doilea curs va începe curând.

— Inaugurarea liniei ferate Băcești—Roman a fost amânată pentru 31 Iulie.

— La București au fost arestați câțiva copii între 9—13 ani cari prin scrisori anonime terorizeau pe comercianți cerându-le să depună în locuri anumite, sume de bani fixate de mai înainte. Ceeace este mai curios, este ca toți acești copii sunt izraeliți.

— Conform măsurii guvernului italian, eșiră din Italia a capitalurilor destinate operațiilor financiare în streinătate rămâne subordonată autorizației ministerului tezaurului.

— Din Galați vine știrea că un procuror dela tribunalul Tulcea, d. Ghibănescu, pe când trecea cu automobilul pe șoseaua Tulcea—Constanța a fost oprit de bandiți necunoscuți care l-au dus cu ei într-o pădure. Din informațiile sosite până acuma reiese că în capul bandei se află un cunoscut hoț, de prin acele părți, anume Varlan.

— În ultimul consiliu de miniștri s'a discutat prețul cu care statul va cumpăra pentru export grâul dela producători. Prețul nu a fost fixat. S'a stabilit însă ca toate derivatele grâului să nu fie exportate de cât de stat. S'a discutat de asemenea și chestia exportului de aur.

— În orașul Bodie din Helveția a avut loc o explozie de nitron și Carbide. Pagubele sunt enorme. Sunt zeci de morți și răniți.

— Din Tiraspoli vine știrea că la Kuban a avut loc o mare răscoală a cazacilor.

— Cu privire la atentatul cu bombe, săvârșit la Sofia, în apropierea legației române, se anunță că așa după cum reiese din cercetări, autorii ar fi membrii ai unei asociații bolșeviste rusești.

— Din Teheran se anunță că numeroși bolșevici ruși debarcați în Persia fac acolo întinsă propagandă pentru izbucnirea războiului civil.

— În capitală s'a pus taxă pe câini. Măsura e privită cu satisfacție de populație.

— D. Emanuil De Martonne, în cursul unei excursiuni geografice, a suferit lângă Câmpeni, un accident pe urma a căruia s'a ales cu un picior fracturat.

— În sensul unei noi ordonanțe a ministerului de interne, pașapoartele pentru emigranții în America se vor elibera cu termen de 6 sau 12 luni, conform dorinței solicitatorului.

Până acum se eliberau pașapoarte pentru emigranți numai cu termen de 15—30 zile; așa că cei mai mulți nu aveau timpul necesar pentru a lua viza consulatului american în București.

Solicitorii de pașapoarte în scop de emigrare în America vor trebui să obție prealabil aprobarea ministerului de interne și în viitor.

Prefecturile vor putea elibera pașapoarte în viitor numai pentru cei cari domiciliază în același județ, altfel consulatul american va refuza viza pașaportului.

Aceia, cărora s'au eliberat pașapoarte cu termen de 15—30 zile și pe ale căror pașapoarte sau făcut corecturi sau adausuri, vor trebui să le înainteze prefecturii pentru a fi înlocuite cu pașapoarte noi.

— Comisia agrară județeană a continuat Sâmbătă, 23 Iulie și ieri, Luni 25 Iulie, revizuirea arendărilor forțate din județ.

În ședința de Sâmbătă comisia a luat în revizuire moșia contelui I. Károlyi din Macia, neaducând nici o modificare în arendările făcute în anul trecut.

Comisia a aprobat fără modificare și arendările făcute în anul trecut pe moșiile din Șimandul de sus: Károlyi, Hammerstein, Seifert-Wolf.

Din moșia Takácsy din Șimandul de jos comisia a decis să se dea în arândă forțată 560 jughere pământ arător și 222 jughere pășune față cu anul trecut când s'au dat în arândă forțată numai 262 jughere.

Arendările forțate pe celelalte moșii au rămas aceleaș din anul trecut.

În ședința de ieri, Luni comisia a luat în revizuire moșiile din Curtici decizând a se da în arândă forțată din moșia Urbán Iván 324 jughere, moșia Purgly 700 arător și 400 fânațe față cu 700 jughere date în anul trecut; din moșia Tagányi locuitorilor din Iratoșul-mic 600 jughere, locuitorilor din Iratoșul-mare 250 jughere, locuitorilor din Curtici 2200 jughere arător și 191 jughere pășune; din moșia Marocsányi Gyuláné 460 jughere, din moșia Szilvássy Pál 44 jughere și din moșia Andaházy 200 jughere.

— La prefectura și subprefectura județului Arad s'au făcut următoarele numiri:

D. Alexa Ardelean în funcțiunea de contabil la prefectura județului.

D. Constantin Putici în calitate de oficiant de plasă, la pretura Arad.

D. Ioan Turdean în calitate de asesor la sedria orfanală a județului.

D. Crăciun Sabău în calitate de director de birou la subprefectura județului.

— D. Manoilescu, comisar general al expoziției industriale ce se va deschide la București, a adus la cunoștință prefecturii județului, că ministerul industriei și comerțului își ia obligația formală de a plăti după valoarea declarată obiectele trimise pentru a fi expuse, ce eventual ar dispărea.

În acest scop, prefectura județului a fost invitată a întocmi un tablou despre aceia cari vor trimite obiecte la expoziție precum și valoarea acestor obiecte.

— Conte Rubico Zichy, ministru plenipotențiar ungar, pe lângă curtea regală română, a fost primit la palatul regal pentru a-și prezenta M. S. Regelui scrisorile de acreditare.

— Femeia lui Ernest Sipos, născută Maria Lőrinc, domiciliată în Arad, a reclamat ieri dimineața poliției de stat, că un individ necunoscut care i-s'a prezentat ca agent al Siguranței de stat, i-a luat o mie lei.

Individul amenințase adevărat pe femeie, că barbatul ei a fost arestat în o gară dela frontieră pentru omor și va fi adus și ea va fi arestată. Agentul fals mai spusese femeii că mai are cunoștințe că bărbatul ei Sipos ar fi luat dela cel ucis 20 mii lei, dar dacă îi va da jumătate din aceasta sumă lui, el va interveni la

colegii săi dela Siguranță că ea să scape, fără a fi tradusă parchetului.

Femeia înfricată a dat agentului o mie lei neavând mai mult la sine. Totodată a reclamat cazul poliției.

Șeful grupului de agenți secreți, d. Detegăș luând urmărirea agentului fals, l-a aflat pe acesta încă ieri după masă și l-a arestat împreună cu sora acestuia Zsótér Andrásné. Individul se numește Francisc Csabay, de 20 ani fără ocupație. El a declarat la poliție că a fost îndemnat la fapta comisă de sora sa Zsótér Andrásné. În cursul zilei de ieri au fost ascuțiți mai mulți martori.

Poliția a întins urmărirea pentru a afla ce împrejurări a ajuns Sipos în posesiunea a 20 mii lei și dacă afirmațiile individului Csabay surorii acestuia că Sipos ar fi ajuns la acea sumă prin omor, are vre-o bază serioasă sau e inventată.

Femeia lui Sipos declară că barbatul ar câștigat acest bani din o afacere de export de petrol.

— La Iași au fost fixate prețuri maxime pentru croitori și cismari. — Măsura ne pare foarte bună și credem că ea ar trebui să fie introdusă în toate părțile, întrucât prețurile de rate azi de croitori sunt adevărate prețuri de speculă și jaf.

— Îscălirea la Paris a noului statut al Danubării a fost făcută în sensul revendicărilor românești, recunoscute ca legitime.

— Cu privire la Direcțiunea regională de Arad nu se va lua nici o hotărâre de cât atunci când legea de reorganizare a C. F. R. va fi trecut prin parlament.

— Joi se va fixa la București de către Comisia misiune însărcinată cu aceasta, taxele de export la cereale.

— La București s'au pus de asemenea prețuri maxime și în spălătoriile chimice și aceasta în urma dovezilor ce existau că aceste spălătorii fac o speculă rușinoasă pe spina clienților.

Austria vrea să execute tratatele.

Cancelarul Schober a făcut o declarație în fața Comisiei pentru Afacerile Streine și a spus că politica externă a Austriei se bazează pe executarea strictă a tratatelor.

Cancelarul a spus că se simte fericit că poate să constate că relațiile cu marile puteri și cu puterile vecine sunt din cele mai satisfăcătoare.

Marile puteri se interesează de aproape de situația economică a Austriei. Deschiderea de credite așa de mult așteptată, este iminentă, ales că Italia a renunțat la drepturile sale de ipotecă. Franța și Anglia a dat nenumărate probe de bunăvoință.

Cancelarul a trecut apoi în revistă relațiile Austriei cu Statele vecine și cu puterile baltice. Aceste relațiuni sunt toate satisfăcătoare.

Cancelarul a declarat că la 2 și la 3 Iulie s'au început tratative cu reprezentantul sovieticilor la Viena, Bronski, în vederea încheierii unui tratat comercial austro-rus.

Însă, aceste tratative nu sunt, până acum decât informative, căci Bronski trebuie să se ducă la Moscva, și numai la întoarcerea sa se va ști dacă este împuternicit să semneze un tratat.

TELEGRAME.

Primul ministru d. general Averescu a părăsit țara.

Curtici. — D. general Averescu, a părăsit țara prin punctul vamal Curtici, eri la ora 1:50 d. a.

Japonia și conferința internațională a desarmării.

Washington. Ministerul de externe al Statelor Unite americane, i-a succes să spulbere nedumiririle Japoniei relativ la conferința internațională a desarmării, convocată la Washington.

Guvernul Japonez, a avizat printr'o notă specială, guvernul american, că Japonia s'a decis în mod definitiv, să participe fără rezerve la conferința internațională a desarmării.

O nouă lovitură de stat a exregelui Carol de Habsburg.

Paris. Exregele Carol de Habsburg, al Ungariei, a părăsit din nou teritoriul Elveției și se află în drum spre Ungaria.

Fostul rege a declarat persoanelor din anturajul său, că odată ce tratatul de pace de la Trianon a intrat în vigoare, el nu mai poate fi de nimeni împiedecat să se reîntoarcă în Ungaria, al căreia cap încoronat este și azi.

Berlin. — Unele ziare elvețiene desmint știrea despre noua aventură a exregelui Carol și afirmă, că fostul rege maghiar, se află și astăzi în castelul său din jurul Lucerna.

Viena. Ziarul englez, „Daily Mail“, desminte știrea pariziană despre noua aventură a fostului rege Carol de Habsburg.

Paris. — „Temps“ anunță că exregele Carol de Habsburg, a declarat anturajului său, că nu corespund adevărului știrile despre noul candidat al tronului maghiar, răspândite în legătură cu logodna ficei amiralului Horthy, cu prințul Albrecht de Bavaria.

Albrecht prin această căsătorie nu și-a câștigat încă nici un titlu de drept la coroana Ungariei.

Tot asemenea este fals comentariul făcut în sensul, că prin această căsătorie Albrecht ar pregăti mai ușor drumul pentru reîntoarcerea lui Carol în Ungaria.

Exregele Carol, nu are nevoie de un asemenea ajutor, de oarece este convins, că va veni dela sine timpul, când va putea să-și așeze pe cap din nou, coroana Sf. Ștefan.

Anturajul exregelui Carol este ferm convins, că nădejtile aceste ale fostului rege, sunt întemeiate.

Naționalizarea uzinelor de gaz metan din Ardeal.

Cluj. — Directorul general al uzinelor de gaz metan din Ardeal, a arătat reprezentanților presei, că guvernul a luat măsuri în vederea naționalizării uzinelor de gaz metan, cari sunt întemeiate și formează și azi proprietatea băncii berlineze „Deutsche Bank“.

Din noua emisiune de acții se vor împărți acțiuni numai capitalurilor românești.

În același timp se va completa personalul tehnic și administrativ cu români, pe lângă străinii veniți cu ani în urmă din Germania.

Lenin și desarmarea generală.

Stocholm. — În legătură cu faptul că guvernul Statelor Unite nord-americane nu a invitat pe Rusia sovietelor la conferința internațională a desarmării, Lenin a declarat, că Rusia actualmente nici nu ar putea adera la hotărârile acelei conferințe de barece Rusia are încă mare nevoie de armata sa, atât pentru menținerea ordinii interne, cât și pentru paza hotarelor. Rusia are mare nevoie, spune Lenin, de ajutoare cu totul de altă natură din partea statelor din lume și întru cât aceste cred de datorita lor să sugruma Rusia prin granițele ei, pentru această

faptă, statele europene și americane sunt din punct de vedere al conștiinței responsabile.

Lenin întreabă pe Franța, ce ar spune aceasta, dacă statele europene ar refuza să-i acorde ajutorul său efectiv în niște împrejurări foarte grele, până când Franța nu ar proclama reîntronată monarhia.

Ceeace pentru Franța pare azi ceva imposibil, inadmisibil este egal de imposibil să se facă în Rusia.

Rusia preferă să piară, decât să facă un pas înapoi, pe calea evoluției sale sociale.

D. Lloyd George și pacea cu Irlanda.

Londra. — Îndată după suspendarea tratativelor, cari au avut loc între guvernul britanic și d. De Valera, primul ministru Lloyd George, a declarat, că va face toate jertfele posibile, ca pacea cu Irlanda să se înfăptuiască.

Lloyd George s'a declarat în același timp gata să continue tratativele de împăcare, cu De Valera și lord Grey și că în acest scop ar primi cu plăcere să fie invitat la Belfast.

Dublin. — D. De Valera a sosit în oraș. Îmediat după sosire a avut o lungă înrvedere cu generalisimul forțelor irlandeze.

Anglia cere retragerea nouilor trupe franceze din Silezia de sus.

Londra. — Primul ministru englez, d. Lloyd George, a dat instrucțiuni ambasadorului Angliei, pe lângă guvernul din Paris, ca acesta să arate dlui Briand, că Marea Britanie nu privește cu ochi buni hotărârile arbitrare luate de d. Briand în chestiunile ce privesc Silezia de sus. Anglia nu poate să tolereze, ca să fie pusă vr'odată în fața unor fapte împlinite, în ceea ce privește Silezia de sus și de aceea pretinde că toate trupele franceze, cari au fost transportate din regiunea Rinului în Silezia de sus, să fie de urgență retrase pe Rin.

CINEMATOGRAFE.

Floarea dragostei, tragedia unei femei în Apollo. În 24, 25 și 26 Iulie se va reprezenta o piesă de tot mișcătoare în Apollo. Ca subiect e legendă, ca acțiune e o tragedie îngrozitoare, în care rolul principal îl are ursita, răzbunătoarea păcatelor celor ce vatămă legea moralei. Anume: Un bărbat își ucide soția. În locul celei ucise stăpânesc soartea casei și a păcatosului șapte dăhuri scumpe, cari nimicesc planurile marchizului, descopăr păcatul îndoit al său. Fata lui se mărită după vărul ei și se sinucide în seara cununiei, se sinucide și primul candidat de bărbat a tinerei marchize și acum marchizul rămâne singur, văzând stingerea familiei lui.

Barbarina, istorie aventuroasă în 4 acte în „Urania“. În 24, 25 și 26 în Urania se va reprezenta o piesă de tot amuzantă și distractivă. Istoria unor aventurieri, cari trec prin multe peripecții până își ating scopul, suferind de multe ori dar totuși învingând în fine.

Teatrul APOLLO.

În 26 Iulie Marți

Floarea dragostei

tragedia unei femei din secolul din XX.

Teatrul URANIA.

În 26 Iulie Marți

Barbarina,

istorie aventuroasă în 4 acte.

Red. responsabil: Laurențiu Luca.

„Restaurantul Teatrului“

BULEVARDUL REGINA MARIA Nr. 11.

Cel mai plăcut local de distracție. Bucătărie și vinuri excelente. Bere de Timișoara.

Cea mai bună orchestră de țigani.

Succesorii lui Em. Varga Bobojcsó și soția lui Szabó

„Sfanta Margareta“ prima și cea mai mare antreprisă de înmormântări în Arad, Bul. Regina Maria 13. (Palatul Minorităților). Lângă intrarea în biserică.

Efectuează înmormântări dela cele mai simple până la cele mai pompoase. Exhumări și transporturi de cadavre în orice parte a țării, cu promptitudine. :: Telefon noaptea: 13, serviciu de noapte: Strada Kazinczy Nr. 3. Telefon 738.

No. G. 4451/34/1921.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor a judecătorei de ocol urbană din Arad în sensul §-lui 192 de lege LX din anul 1881 prin aceasta publică, că în urma deciziei de anul 1921 de sub G 4451/34 al judecătorei de ocol urbană din Arad în cauza lăsamântară a lui Bergonczy Gusztáv mișcătoarele cuprinse și supracuprinse cu aceasta ocaziune mobile și alte obiecte de sub pozițiile 1—72, 75, 84 102, 114—240, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma deciziei de sub No. G 4451/34 1920 a Judecătorei de Ocol urbană Arad, pentru încasarea prescuziunii să de termine termenul de licitație pe 8 August 1921 la orele 5 d. m. și continuative în Arad, strada Kölcsey No. 4 și la aceea cumpărătorii, se înainteză cu aceea observare, că mișcătoarele din sus în sensul art. de lege LX. din anul 1881 §-ul 107, 108 din partea celui mai sus acestea mișcătoare se vor vinde și sub prețul estimat.

Intrucât mișcătoarele licitande sau cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat drept de escontare asupra licitației în sensul §-lui 129 a. legii LX din 1881 se va efectui și în favorul lor.

Arad, la 22 Iulie 1921.

George Ciupuliga,
executor judecătoresc.

Primăria comunei Ineu, județul Arad.

Nr. 1032/921.

Publicațiune.

Casa și intravilanul de sub Nr. 34 ord. 2. A. I. Nr. top. 42—43 a cărții funduare din Boroșineu, care formează proprietatea comunei Boroșineu, se vinde prin licitație publică ce se va ține în 29 Iulie a. c. în localul primăriei, pe lângă prețul de strigare 80,000 Lei, la caz de lipsă și sub prețul de estimare. Condițiile se pot vedea la primărie.

Ineu, la 23 Iulie 1921.

Simon,
secretar comunal.

Secția populației și poliția de stat Arad.

AVIZ!

Pentru conscrierea populației având lipsa de 25 de diurniști, rugăm pe toți aceia cari doresc a intra în serviciul poliției se binevoiască a înainta cererile mai târziu până la 29 Iulie a. c., cu începearea serviciului cu data susmenționată. Salar fix 800.— (Opostsute) de Lei. Sunt preferiți acei cari posed limba română în scris și verbal.

Arad, la 25 Iulie 1921.

Ovidiu Gritta,
pref. poliției.

